

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Kfv.VI.37.640/2025/13.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró

Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: Név1

(cím1)

A felperes képviselője: Dr. Bedő Katalin ügyvéd

(cím2)

Az alperes: Pest Vármegyei Kormányhivatal

(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Czigány Eszter kamarai jogtanácsos

Az alperesi érdekelt: Név2

(cím4)

Az alperesi érdekelt képviselője: Dr. Jámbor Attila Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Jámbor Attila

cím5),

Dr. Mátyás Mónika Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Mátyás Mónika

cím5)

A per tárgya: építési ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperesi érdekelt

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Budapest Környéki Törvényszék 2025. május 23. napján kelt 104.K.700.395/2024/21. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 104.K.700.395/2024/21. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperesi érdekeltet, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 323.850 (azaz háromszázhuszonháromezer-nyolcszázötven) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi az alperesi érdekeltet, hogy fizessen meg az államnak az esedékesség napjáig 70.000 (azaz hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állami adó- és vámhivatal által közzétett illetékbevételi számlára. A fizetendő illeték ezen ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperesi érdekelt egymással határos ingatlanain, a közös telekhatárhoz egy-egy, egymáshoz ikresen csatlakozó lakóépület állt, amelyeket a földszinten egy fal választott el, de a padlástér eredetileg elválasztás nélküli közös tér volt. A felperes a 2019 februárjában befejezett saját épületrésze és a közös tetőszerkezet teljes felújítását követően a padlástér lehatárolására a meglévő földszinti fal folytatásaként elválasztó falat épített. Az alperesi érdekelt az ingatlanán álló épületet bontási engedélyének megfelelően teljesen elbontotta, és a lakóépületek egyszerű bejelentésére vonatkozó szabályok alapján tervezett új lakóépület építésébe kezdett. A felperes szerint a kivitelezés az ő ingatlanán lévő épületrészt is érintette. Bejelentése alapján az alperes építésfelügyeleti eljárást indított, és a 2020. július 28. napján kelt PE/ETDR-EP/8392-5/2020. számú határozatával módosított, 2020. július 6. napján kelt PE/ETDR-EP/8392-1/2020. számú határozatával a kivitelezési tevékenység folytatását az ikerszomszéd ingatlan felé a telekhatáron átnyúló és az ikerszomszédossal közös szerkezetek tekintetében megtiltotta.

[2] Mivel az alperesi érdekelt az építési tevékenységet a tiltás ellenére folytatta, az alperes a 2020. december 9-én tartott helyszíni szemlén megállapította, hogy az épület szerkezetkész, a hátralévő kivitelezési munkák a szakmai szabályok betartása mellett már nem érintik a felperes ingatlanát, ezért a tiltás okafogyottá vált és a 2020. december 10. napján kelt PE/ETDR-EP/8392-13/2020. számú végzésével az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján az építésfelügyeleti eljárást megszüntette.

[3] A felperes keresete alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2021. október 21. napján kelt 104.K.700.699/2021/13. számú ítéletével az alperes ezen végzését megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte azzal, hogy az érdekelt által folytatott építési tevékenység és a létrehozott építmény szabályszerűségét az alperesnek érdemben kell

vizsgálnia, e körben vizsgálnia kell egyebek mellett azt, hogy az érdekelt épülete az ikres kialakításra vonatkozó jogszabályi előírásoknak eleget tesz-e, megfelel-e a rendeltetési célja szerinti tűzbiztonsági követelményeknek, illetve az épület felperesi épülethez történő csatlakoztatása szakszerű-e. Szabálytalanság megállapítása esetében a szabályossá tétel érdekében kell intézkednie, jogszerű állapot esetén pedig határozattal kell megállapítani a jogszabálysértés hiányát.

[4] Az alperes a megismételt eljárás során lefolytatott ellenőrzés alapján a 2022. március 17. napján kelt PE/ETDR-EP/6151-1/2022. számú határozatával az elvégzett építési tevékenységgel kapcsolatban jogszabálysértést nem állapított meg.

[5] A felperes újabb keresetére eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2023. június 8. napján kelt, 104.K.701.166/2022/13. számú ítéletében az alperes határozatát megsemmisítette, mert az alperes nem tett eleget a bíróság előző ítéletében foglalt iránymutatásának. Az alperest ugyanis azzal kötelezte újabb eljárásra, hogy folytasson le a szabálytalanságok feltárására és azok jogkövetkezményeinek levonására irányuló hatósági eljárást, és érdemben vizsgálja a felperes kérelmében felhozott indokokra is figyelemmel az alperesi érdekelt által folytatott építési tevékenység és az általa létrehozott építmény szabályszerűségét, szabálytalanság megállapítása esetén pedig intézkedjen a szabályossá tétel érdekében, és a bíróság által tett ténymegállapításokat is vegye figyelembe.

[6] Az alperes a 2024. január 10. napján kelt PE/ETDR-EP/1063-2/2024. számú végzésével az építésrendészeti eljárást megszüntette. Indokolása szerint 2020. június 7. napján indított építésfelügyeleti ellenőrzést, majd a 2020. július 6. napján kelt PE/ETDR-EP/8392-1/2020. számú határozatával tiltotta meg az építőipari kivitelezési tevékenység folytatását, azonban sem ekkor, sem a július 23. napján, sem pedig a december 9. napján megtartott újabb helyszíni szemléket követően nem indított építésrendészeti eljárást. Az első ítéletet követően építésfelügyeleti ellenőrzést folytatott le, azonban építésrendészeti eljárását csak a bíróság második ítélete alapján indította meg, az alperesi érdekeltet – később visszavont – végzésével fennmaradási engedély iránti kérelem benyújtására hívta fel. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 48/A. § (5) bekezdésére, és a Kúria Kfv.III.38.133/2021/7. számú határozatára hivatkozva kitért arra is, hogy a hatósági ellenőrzés lefolytatására nyitva álló szubjektív (60 napos) határidő leteltét követően építésrendészeti eljárás nem indítható, így építésrendészeti eljárás lefolytatásának nincs helye, ezért eljárását az Ákr. 47. § (1) bekezdése alapján – annak okafogyottsága miatt – megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperes keresetében elsődlegesen a végzés megváltoztatását és az alperesi érdekelt fennmaradási engedély benyújtására felhívását, másodlagosan a végzés megsemmisítését és alperes új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

[8] Arra hivatkozott, hogy az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (3) bekezdés a) pontja alapján a bíróság megismételt eljárás lefolytatására adott iránymutatásának az alperesnek akkor is eleget kellett volna tennie, ha valóban nem indította volna meg 60 napon belül az építésrendészeti eljárást. Kifejtette, hogy a döntés megváltoztatásának a Kp. 90. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennállnak. Arra is hivatkozott, hogy az Étv. 48/A. § (5) bekezdésében foglaltak nem állnak fenn, az alperesnek legkésőbb a bíróság második ítéletéből észlelnie kellett a szabálytalanságot és ekkor kezdődött a 60 napos határidő. Az ügy érdemére kiható szabálytalanságnak tartotta, hogy az alperes vele nem közölte a fennmaradási engedély benyújtására felhívó és ezt visszavonó végzését.

[9] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte.

[10] Érvelése szerint a bíróság ugyan határozott iránymutatást adott részére, azt azonban a perben nem vizsgálta, hogy az alperes mikor és hogyan folytatta le a hatósági eljárást, illetve utána mikor és hogyan indította meg az építésrendészeti eljárását. Az Étv. 48/A. § (5) bekezdésében megállapított határidő betartására vonatkozó kúriai határozatok (Kfv.III.37.292/2017/6., Kúria Kfv.III.38.133/2021/7.), valamint Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB és 25/2020. (XII. 02.) AB határozatai felhívásával arra hivatkozott, hogy e törvényi rendelkezés egyértelműen szankció érvényesítési határidőt állapít meg, amikor előírja, hogy az építésfelügyeleti hatóság a szabálytalanságról való tudomásszerzésétől számított 60 napon belül jogosult eljárást indítani. A perbeli esetben a 2020. június 7. napján lefolytatott hatósági ellenőrzés – nem pedig az új eljárásra utasító ítélet keltezése – a tudomásszerzés időpontja, azonban az építésrendészeti eljárás megindítását elmulasztotta. Azt is kifejtette, hogy az építésrendészeti eljárásban nincs más ügyfél, mint a hatóság és az, akire nézve kötelezést tartalmaz.

[11] Az alperesi érdekelt nyilatkozatában a kereset elutasítását kérte.

[12] Kifejtette, hogy a Kp. nem ad lehetőséget a hatósági döntés megváltoztatására, ezért ezen kereseti kérelmet el kell utasítani. A döntés semmisségével kapcsolatban előadta, hogy az alperes érdemben vizsgálta a felperes kérelmében felhozott indokokat és a második ítélet iránymutatásai alapján megállapította a szabálytalan építési tevékenység tényét is, de az az ítélet olyan iránymutatást nem tartalmazhatott, hogy alperes a törvényi intézkedési jogosultságokat nem veheti figyelembe, és akkor is köteles intézkedést foganatosítani, ha azt az Étv. kizárja. Vitatta azt a felperesi érvet, hogy az Étv. 48/A. § (6) bekezdés d) pontja szerint a 60 nap újrakezdődik az új eljárás lefolytatását elrendelő döntés eljáró hatósághoz történő megérkezését követő napon, mert az alperes a hatósági döntése szerint a szabálytalanságot és az azt megalapozó körülményeket már 2020. július 23. napján észlelte, ezért az Étv. 45/A. § (5) bekezdése szerinti határidőt is ettől kell számítani. Álláspontja szerint az új eljárásra utasítás értelemszerűen nem jelenti az intézkedési jogosultságok feléledését, csak azt eredményezi, hogy a hatóságnak az ítélet kézhezvételétől számítottan 60 napon belül kell az építésrendészeti eljárást megindítani.

A felülvizsgálni kért jogerős ítélet

[13] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes PE/ETDR-EP/1063-2/2024. számú végzését megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

[14] Az elsőfokú bíróság az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja, a Kp. 85. § (3) bekezdés a) pontja, valamint a Kp. 97. § (4) bekezdése alapján – a Kúria Kfv.III.37.368/2023/5., Kfv.IV.37.179/2021/6., és Kfv.VII.45.029/2023/16. számú határozatait felhívásával – rámutatott, hogy a közigazgatási határozat megsemmisítése nem mellőzhető, ha a hatóság a megismételt eljárás során nem a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása szerint jár el. Az ítélet anyagi jogereje azt is kizárja, hogy a bíróság megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását a megismételt eljárásban hozott döntés elleni felülvizsgálat során megváltoztassa. Az, hogy az alapítéletben szereplő iránymutatás tartalma és jogszerűsége az új eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási pernek nem tárgya, azt is jelenti, hogy a bíróság sem vizsgálhatja annak tartalmát, sem jogszerűségét, csupán azt, hogy az abban foglaltakat az alperes a megismételt eljárásban teljesítette-e.

[15] Az elsőfokú bíróság 104.K.701.166/2022/13. számú (második), új eljárásra kötelező ítélet anyagi jogerejére figyelemmel az alperes nem juthatott volna arra a megállapításra, hogy a szubjektív intézkedési határidő már az ítélet meghozatalát megelőzően eltelt, mert ezzel a bíróság építési tevékenység szabályszerűségének érdemi vizsgálatára vonatkozó iránymutatásával helyezkedett szembe, az érdemi vizsgálat pedig nem zárulhatott volna annak megállapításával, hogy az alperes elvesztette intézkedési lehetőségét. A jogerős ítélet szerint a korábbi ítéleti iránymutatás felülvizsgálatára sem az alperes, sem pedig az elsőfokú bíróság nem volt jogosult.

[16] Figyelemmel arra, hogy az alperes nem tett eleget a bíróság ítéletében foglalt iránymutatásnak, az elsőfokú bíróság az alperes határozatát az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja, valamint a Kp. 92. § (1) bekezdés a) pontja és a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja alapján megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[17] A jogerős ítélet iránymutatása szerint az alperesnek a PE/ETDR-EP/11959-2/2023. számú végzéssel már megindított építésrendészeti eljárást érdemben le kell folytatnia és ennek során a 104.K.701.166/2022/13. számú ítéletben foglalt iránymutatás mentén kell eljárnia. Előírta, az eljárás arra figyelemmel folytatandó le, hogy a rendelkezésre álló információk alapján a felperes és az alperesi érdekelt ingatlanán álló épületek vonatkozásában az ikres csatlakozás nem valósult meg, nem volt vitatott ugyanis a felek között, hogy egyetlen tűzfal választja el a két épületet. Az alperesi érdekelt által épített épület vonatkozásában meglévő épületről, épületrészekről nem lehet beszélni, hiszen a korábbi épület teljesen elbontásra került, a bontás során megépített segédszerkezetek szintén nem tekinthetők meglévő épületrészeknek. Az ténykérdés, hogy a két épület közötti választófal egykoron mindkét épület része volt, azonban attól a pillanattól kezdve, hogy az alperesi érdekelt épületrészét elbontották, az a felperesi épület részévé vált, így ahhoz csak egy második teljes szerkezetű építményt lehet hozzácsatolni. Azt is rögzítette, hogy téves az alperes azon megállapítása is, hogy a perbeli esetben egyetlen épületről van szó, amely két ingatlanon áll.

A felülvizsgálati kérelem és a nyilatkozatok

[18] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[19] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, az Étv. 48/A. § (5) bekezdését, az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontját, valamint a Kp. 78. § (2) bekezdését. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróságnak a Kfv.III.38.133/2021/7. számú ítélettel megegyező módon hivatalból kellett volna vizsgálnia az alperes tudomásszerzésének időpontját, és a szubjektív intézkedési határidő leteltét, ezt akkor is figyelembe kellett volna vennie, ha a korábbi perekben elmulasztotta.

[20] Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a jogsértésről való tudomásszerzés időpontját nem vizsgálta.

[21] Az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB és 25/2020. (XII. 2.) AB határozatainak, továbbá a Kúria Kfv.III.37.292/2017/6., Kfv.III.38.298/2019/8., Kfv.III.38.133/2021/7., Kfv.IV.37.016/2024/9. és Kfv.37757/2024/5. határozatainak felhívásával rámutatott, hogy a hatósági ellenőrzés lefolytatására az Étv.-ben előírt 60 napos határidő akkor megtartott, ha az építésfelügyeleti hatóság annak lezárásaként, amennyiben szabálytalanságot tár fel, haladéktalanul, de legkésőbb a határidő lejártát követő nyolcadik napon intézkedik az eljárás megindítása iránt. Továbbá az Étv. 46. § (4) bekezdésében és a 48/A. § (5) bekezdésében előírt, az intézkedési kötelezettség beálltára vonatkozó, a szabálytalan építési tevékenységről való tudomásszerzéstől (a hatósági ellenőrzés időpontja) számított 60 napos szubjektív határidő elmulasztása nem ignorálható az eljárás megismétlésének előírásával. Ennek indoka pedig az, hogy az intézkedés megtételére irányuló eljárás megindításával való késlekedés esetén hosszabb ideig maradna jogbizonytalanságban az építető, ami ellentétes lenne azzal a jogalkotói szándékkal, amely a hatósági ellenőrzés lefolytatásának időkeretbe szorítása révén kívánja biztosítani, hogy a jogkövetkezmények alkalmazására is gyorsabban kerüljön sor, ezáltal csökkenjen az ügyfél számára bizonytalan helyzet időtartama. Azzal is érvelt, hogy a Kúria a Kfv.IV.37.016/2024/9. számú határozatában megállapította, hogy „a jogerős ítéletnek az alperest új eljárás lefolytatására kötelező – a felülvizsgálati kérelemben támadott – rendelkezése a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Étv. 46. § (4) bekezdésébe ütközik”. E határozat szerint a jogerős ítéleti döntésnek az új eljárásra kötelező rendelkezése az Étv. vitatott előírásainak téves jogértelmezéséből fakadó helytelen jogkövetkezmény (a szabálytalanság az új eljárásban kiküszöbölhető) levonása miatt volt jogszabálysértő.

[22] Vitatta, hogy a végzés semmissége megállapítható lett volna.

[23] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság tényállástisztázási, valamint indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Hivatkozása szerint a 2024. május 23. napján kelt beadványának 2.5. pontjában részletesen bemutatta, hogy a felperes keresetének mely tényállításai valótlanok.

[24] Az alperes nyilatkozatában kifejtette, a bíróságnak elsőként azt a jogkérdést kell vizsgálnia, hogy az alperes az Étv. 48/A.§ (5) bekezdésében írt határidőt betartva hozta-e meg a döntését. A Kúria Kfv.III.38.133/2021/7. számú határozatára hivatkozva rámutatott, hogy az elsőfokú hatóság a 60 napos szubjektív határidő lejárta után akkor sem indíthat az Étv. 48/A § (1)-(4) bekezdés szerinti intézkedések megtételére irányuló eljárást, ha az építés befejezésétől számított tíz év még nem telt el. Ellenkező jogértelmezés esetén a szubjektív határidő szabályozásának nem lenne értelme, a jogalkotó célja az volt, hogy egyfelől konkrét, pontosan meghatározott határidőt szabjon a hatóságnak a tudomásszerzést követően az eljárás megindítására, másfelől időbeli korlátot határozzon meg az eljárás megindítására, így az intézkedések megtételére is. A Kúria Kfv.III.37.292/2017/6. számú ítélete szerint az Étv. 48/A § (5) bekezdésének alkalmazása során a hatósági ellenőrzés időpontja alapozza meg a hatóság jogsértésről való tudomásszerzését. A határidő számításánál az ellenőrzés során feltárt tények a meghatározók, a szubjektív határidőt az ellenőrzés napjától kell számítani. A Kúria Kfv.III.38.133/2021/7. számú határozatára hivatkozva kifejtette, hogy a helyszíni ellenőrzést követő 60 napon túl nem indíthat eljárást, így nem dönthet a bontásról.

[25] A felperes a felülvizsgálati kérelemre tett észrevételében elsődlegesen arra mutatott rá, hogy az alperesi érdekelt által felhívott határozatok és a perbeli tényállás jelentősen különbözik abban, hogy az alperesi érdekelt szubjektív határidővel kapcsolatos előadást nem tett sem az első, sem pedig a második közigazgatási perben, továbbá az elsőfokú bíróság két korábbi ítéletének anyagi és alaki jogereje is beállt. Álláspontja szerint a szubjektív intézkedési határidő leteltének figyelembevételére legfeljebb a legelső perben kerülhetett volna sor, két jogerős ítélet után nem. Kifejtette, hogy mivel az alperes nem tett eleget az ítéletek iránymutatásának, döntése ez okból semmis. Vitatta továbbá, hogy az alperes elmulasztotta volna a szubjektív határidőt, mert a 104.K.700.699/2021. számú perben benyújtotta az alperes 2020. július 6. napján kelt, PE/ETDREP/8392-1/2020. számú, az alperesi érdekelt kivitelezését megtiltó végzését, amelynek rendelkező része harmadik mondata szerint az alperes építésrendszeti eljárást indított a szakszerűtlenül és az egyszerű bejelentéstől eltérően építési munka végzésének kivizsgálására.

A Kúria döntése és jogi indokai

[26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem alapos.

[27] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

[28] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján azért fogadta be, mert az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében nem pusztán – pontosan azonosíthatóan, ugyan nem kúriai ügyszámra, hanem BH számra hivatkozva – megjelölte

azokat a közzétett kúriai határozatokat és azoknak azt a részét, amelyektől a felülvizsgálni kért határozat álláspontja szerint jogkérdésben eltér, hanem azt is bemutatta, hogy nézete szerint mennyiben és miért áll fenn ügyszorosság a felhívott kúriai határozatokkal.

[30] Jelen felülvizsgálati eljárásban lényegében egyetlen eldöntendő kérdés van: áttörhető-e a két korábbi ítélet anyagi jogereje arra hivatkozva, hogy lejárt a hatóság számára nyitva álló intézkedési határidő. Másképp fogalmazva: a hatóság változatlan tényállás mellett, az idő múlására hivatkozással megszüntetheti-e jogszerűen azt az eljárást, amelynek lefolytatására a bíróság kötelezte?

[31] A Kúria mindenekelőtt rámutat, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról – törvényben szabályozott eljárás során – véglegesen döntenek. E törvényi rendelkezés megvalósítását szolgálja a közigazgatási perben hozott döntéshez (is) fűződő anyagi jogerőhatás. Az anyagi jogerő alapján a döntésben foglaltakat mindenkinek irányadónak kell tekintenie, az abban szereplő jogok és köteleességek tárgyában ítélt dolog (res iudicata) keletkezik, azok többé már nem tehetők vitássá, végérvényessé válnak. Erre figyelemmel rögzíti a Kp. 97. § (4) bekezdése (korábban a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 109. § (4) bekezdése), hogy a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása a megismételt eljárásban és a cselekménynek a bíróság határozatával elrendelt megvalósítása során köti az eljáró közigazgatási szerveket (Kfv.I.35.251/2020/7.). A Kp. 97. § (4) bekezdése és az Ákr. 123. § (1) bekezdés f) pontja nem ágazatspecifikus előírás és e tekintetben az építésügyi szabályok sem tartalmazznak eltérő rendelkezéseket, ezért azok a jelen ügyben is alkalmazandók.

[32] Az elsőfokú bíróság által meghozott két korábbi jogerős ítélet ítélt dolog. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat, hogy az anyagi jogerőhatás miatt azok a megismételt eljárásban kötötték az alperest, vagyis, ha el kívánta kerülni, hogy semmis döntést hozzon, elengedhetetlen lett volna az abban megfogalmazott iránymutatást követnie.

[33] A Kúria hangsúlyozza, hogy az alperest új eljárásra kötelező mindkét korábbi jogerős ítéletben szereplő iránymutatás tartalma és jogszerűsége az új eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási pernek nem tárgya, annak vitatására csak az alapítélet elleni rendkívüli jogorvoslat igénybevétele során lett volna jogszerű lehetőség (Kfv.IV.35.266/2020/6.). A jelen perben sincs tehát lehetőség az elsőfokú bíróság két korábbi jogerős ítéletében szereplő rendelkezések jogszerűségét megkérdőjelezni, erre csak az azok elleni jogorvoslat igénybevétele során lett volna a feleknek lehetősége.

[34] Az új eljárás lefolytatására a bíróság által adott iránymutatástól való eltérést a közigazgatási eljárásban kivételesen megalapozhatja például az, ha az új eljárásban a tényállás megváltozik, vagy ha az Európai Unió Bírósága uniós jogszabályértelmezése a nemzeti jogszabálynak más alkalmazási irányt szabott (pl.: Kfv.I.35.481/2022/5.), vagy ha az Alkotmánybíróság az alkalmazott jogszabályokra vonatkozó indítványt érdemi határozatával elbírált (az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 63. §), illetve, ha a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa közzétett határozatról döntött (Bsz. 41/D. §) és azok kihatnak az ügyre, továbbá ha időközben megváltozott az alkalmazott nemzeti jogszabály úgy, hogy azt a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell (Hasonlóan ld.: a Kúria Jogegységi Panasz

Tanácsának Jpe.III.60.037/2022/12. számú végzésében vizsgálta a felsőbíróság alsóbb fokú bíróság számára adott iránymutatásának kötőerejével, és az ehhez kapcsolódó gyakorlattal kapcsolatos, az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jogerőhatása tekintetében is megfelelően irányadó megállapításait).

[35] Hangsúlyozni kell, hogy a jelen perben az előzőekben bemutatott kivételes körülmények nem vitatottan nem merültek fel. A Kúria gyakorlata szerint az ítélet anyagi jogereje azt is kizárja, hogy a bíróság megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását a megismételt eljárás során hozott döntés elleni felülvizsgálat során megváltoztassa (Kfv.IV.38.009/2020/3.; Kfv.IV.37.179/2021/6.).

[36] Mivel a perben nem merült fel olyan körülmény, amely a tényállás és az irányadó jogi szabályozás megváltozására utalt volna, az előbbiekből az is következik, hogy az elsőfokú bíróságnak csak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes eleget tett-e az új eljárásra vonatkozó iránymutatásnak.

[37] Az alperesi érdekelt és az alperes arra is hivatkozott, hogy az intézkedési határidő eltelte miatt az alperes nem indíthatott volna már építésrendészeti eljárást. Pontosan hivatkozták az e körben irányadó kúriai gyakorlatot is, amely az Ákr. hatósági ellenőrzésre és a hivatalbóli eljárásra vonatkozó szabályainak összefüggéséből indul ki. Való igaz, hogy az építési hatóság a tudomásszerzést követő 60 napos határidő elteltét követő nyolcadik nap után az Ákr. 104. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem indíthat hivatalból eljárást. Jelen perben azonban a hivatalbóli eljárást nem e rendelkezés (az eljárás megindítására okot adó körülmény jutott a tudomására) szerint kell az alperesnek lefolytatnia, hanem az Ákr. 104. § (1) bekezdés b) pontja alapján, vagyis a bíróság erre vonatkozó kötelezése alapján, ugyanis arra a bíróság határozata meghozatala előtt már kétszer jogerős ítéletével kötelezte. Ezért az alperes az eljárás megindításának feltételeit nem mérlegelheti, azt az első jogerős ítéletet követő megismételt eljárásai során nem is vitathatja. Arra kizárólag az első ítélettel szembeni felülvizsgálati eljárás keretében lehetett volna mód. Éppen a felülvizsgálati kérelemmel sikeresen nem támadott ítéletek anyagi jogereje miatt a kötelezés jogszabályszerűségét a fentiek szerint jelen felülvizsgálati eljárásban a Kúria sem vizsgálhatta.

[38] Az alperesi érdekelt által hivatkozott határozatok releváns tényállási elemekben különböznek a jelen ügytől; míg az eseti döntésekben nem volt bíróság által elrendelt megismételt eljárás, ezért azok pusztán az Étv. hatósági ellenőrzéstől számított 60 napos szubjektív határidő jogértelmezését tartalmazzák, addig a jelen ügyben a bíróság új eljárásra kötelező rendelkezésének értelmezése a releváns. A Kúria Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozatában foglalt szempontokra is figyelemmel ügyszabályszerűség nem áll fenn, a felhívott határozatok ezért precedensnek nem tekinthetők.

[39] Összefoglalóan tehát, amint azt a Kúria már Kfv. IV. 37.353/2023/7. számú határozatában elvi élel kimondta: a bíróság anyagi jogerős ítéletének rendelkező része és indokolása is köti a hatóságot, annak rendelkezéseit végre kell hajtani.

[40] A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sérti, ezért azt a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[41] I. Bíróság anyagi jogerős ítéletének rendelkező része és indokolása is köti a hatóságot, annak rendelkezéseit végre kell hajtani.

II. Az anyagi jogerő alapján a bíróság döntésében foglaltakat irányadónak kell tekinteni, az abban szereplő jogok és köteleességek tárgyában ítélt dolog (res iudicata) keletkezik, azok többé már nem tehetők vitássá, végérvényessé válnak.

III. Az alperest új eljárásra kötelező ítéletben szereplő iránymutatás jogszerűsége a megismételt eljárásban hozott döntés elleni közigazgatási pernek nem tárgya, annak vitatására csak az alapítélet elleni rendkívüli jogorvoslat igénybevétele során van jogszerű lehetőség.

IV. Az ítélet anyagi jogereje azt is kizárja, hogy a bíróság megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását a megismételt eljárásban hozott döntés elleni felülvizsgálat során megváltoztassa.

V. Ha a közigazgatási szervet a hivatalbóli eljárás megindítására a bíróság anyagi jogerős ítéletével kötelezte, az eljárást az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 104. § (1) bekezdés b) pontja és nem a 104. § (1) bekezdés a) pontja alapján – azért, mert az eljárás megindítására okot adó körülmény jut a tudomására – kell megindítania, ezért ez esetben nincs helye az eljárás megszüntetésének arra hivatkozással, hogy a jogszabálysértésről való tudomásszerzést követően az eljárás megindítására nyitva álló határidő már eltelt.

Záró rész

[42] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, valamint a 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. § (2) bekezdése alapján az alperesi érdekelt kérelmére az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[43] A pervesztes alperesi érdekelt köteles a felperesnek járó, a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálati perköltség megfizetésére, amelyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésben foglaltak alapján a felperes által felszámított összeggel egyező összegben állapított meg.

[44] A Kúria a peresztes alperesi érdekeltet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (1) bekezdése alapján számított illeték megfizetésére a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte.

[45] A Kúria ítéletével szemben a további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2026. február 19.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.

a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás sk.

előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.

bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.

bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk.

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő